

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Toma Nadejda, Alerguș Constantin, Moraru Petru

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei a 12-a, a frontului de sud, din 29 martie 1942, în cauza penală privindu-l pe

Trînovskii Vasiliu XXXX, născut în anul 1921, originar din orașul Cahul.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei a-12 a frontului de sud din 29 martie 1942, Trînovskii Vasiliu a fost condamnat în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, la pedeapsă capitală.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Trînovskii Vasiliu a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că fiind ostaș al armatei roșii, la 22 ianuarie 1942 a nimerit în prizonieratul trupelor germane. În timp ce se afla în captivitate, el a fost recrutat de către comandamentul german în calitate de agent secret pentru activitate de spionaj în cadrul armatei roșii. La 17 februarie 1942, după ce inculpatul a trecut linia frontului unde se aflau unitățile armatei roșii, a fost arestat. Prin acțiunile sale, inculpatul Trînovskii Vasiliu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 54-1”b” Cod penal al RSSU, adică trădare de patrie.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Trînovskii Vasiliu și-a recunoscut parțial vinovăția în cele incriminate și a declarat că în anul 1941 a fost mobilizat în armata roșie. În ianuarie 1942 subdiviziunea în care își făcea serviciul militar a nimerit în încercuire și el a fost luat în prizonieratul armatei germane. Ulterior, având frică să nu fie împușcat, în caz de refuz, a dat acordul pentru a desfășura activitate de spionaj în folosul armatei germane. Astfel, el urma, să colecteze date pe probleme ce țineau de dislocarea unităților armatei roșii, însă de fapt nu a transmis niciodată careva informații, iar la 17 februarie 1942, după ce a trecut linia frontului a fost arestat de grănicerii sovietici.

3. Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Tribunalului militar al armatei a 12-a, a frontului de sud, din 29 martie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui Trînovskii Vasiliu, în baza

art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală și cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct invocă faptul că probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.54-1 „b” Cod penal al RSSU, pentru trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Trînovskii Vasilii prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

Sentiința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile inculpatului, nefiind cercetate și alte mijloace de probă. Afară de aceasta, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră procurorul că condamnarea inculpatului Trînovskii Vasilii pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Trînovskii Vasilii în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Trînovskii Vasilii în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor

politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Trînovskii Vasilii a fost condamnat, prin sentința Tribunalului militar al armatei a 12-a, a frontului de sud, din 29 martie 1942, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Trînovskii Vasilii în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Serbinov Igor, casează sentința Tribunalului militar al armatei a 12-a, a frontului de sud, din 29 martie 1942, cu încetarea procesului penal în privința lui **Trînovskii Vasilii XXXX**, în baza învinuirii pe art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 martie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Toma Nadejda

Alerguș Constantin

Moraru Petru